

Informatiebrief

Aan:	gemeenteraad
Van:	college
Zaaknummer:	Z/22/161867
Documentnummer:	DOC-23770173
Portefeuillehouder:	wethouder Van Waveren
Team:	Juridische Zaken
Datum vaststelling college:	3 oktober 2023
Vertrouwelijk:	Openbaar
Fase BOB-cyclus:	beeldvormend

Onderwerp

Raadsinformatiebrief over Resultaten inwonersraadpleging en advies inwonersforum over “Rust en Activiteiten op Zondag”

Aanleiding

Op 11 oktober 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Startnotitie nota Rust en Activiteiten op Zondag. Met diverse raadsinformatiebrieven is uw raad geïnformeerd over alle eerdere stappen die zijn gezet.

Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties wil de gemeente zorgen voor meer duidelijkheid over de invulling van rust en activiteiten op zondag. Daarom vroeg de gemeente een gespecialiseerd onderzoeksbureau in kaart te brengen wat de voorkeuren van inwoners en ondernemers in de gemeente Hoeksche Waard zijn en welke waarde men hecht aan de zondag.

Resultaten inwonersraadpleging

Tussen 1 juni en 10 juli 2023 hebben 18.392 inwoners van de gemeente Hoeksche Waard deelgenomen aan een raadpleging over rust en activiteiten op zondag. De belangrijkste resultaten van het onderzoeksbureau zijn:

- Het inwonersonderzoek laat zien dat er verschillen zijn tussen inwoners van de Hoeksche Waard in hoe zij denken over de invulling van de zondag. Tegelijkertijd ziet het onderzoeksbureau gedeelde waarden en grote middengroepen die genuanceerd en gematigd over het onderwerp nadenken. Het resultaat van dit onderzoek is allesbehalve zwart-wit.
- Bij het verdelen van 50 punten over acht ideeën krijgt de optie ‘ruimte voor winkeliers om zelf te kiezen of ze open willen op zondag’ gemiddeld genomen de meeste punten (8,6 punten). Een meerderheid van de inwoners van de Hoeksche Waard vindt het belangrijk dat er meer mogelijkheden komen. De optie ‘ruimte om op zondag het geloof te belijden’ is de tweede prioriteit voor inwoners (6,9 punten). Het onderzoeksbureau ziet dat een minderheid van de inwoners de zondagsrust in religieuze zin belangrijk vindt, maar voor hen is dit wel van bijzonder grote waarde;
- Deelnemers die waarde hechten aan meer mogelijkheden op zondag (naast winkels bijvoorbeeld ook evenementen) gebruiken daarbij drie argumenten het meest:
 1. Inwoners moeten elkaar keuzevrijheid geven, op dit moment ervaren zij de situatie als onevenwichtig (sommige inwoners kunnen niet naar een winkel als ze dat willen, andere kunnen wel naar een kerk als ze dat willen).
 2. Activiteiten hebben positieve effecten op de mens, zoals gezondheid, plezier, saamhorigheid en sociale cohesie.
 3. Op zondag activiteiten kunnen doen geeft rust in een druk, werkend bestaan.
- Deelnemers die waarde hechten aan rust op zondag wijzen het meest op vier argumenten:
 1. De religieuze motivatie (God heeft de zondag als rustdag gegeven).
 2. De zorg over lawaai en overlast en daarmee het verdwijnen van rust.
 3. De zorg over druk op winkeliers en personeel.

4. De positieve effecten van rust, zoals ontspanning en onthaasting in een jachtige 24-urseeconomie.
- De resultaten zijn niet zwart-wit. Inwoners van Hoeksche Waard kunnen grofweg worden ingedeeld in vier groepen die de waarden verschillend prioriteren. We zien twee uitgesproken groepen: de ene is voor maximale keuzevrijheid (22%), de ander voor maximale ruimte voor zondagsrust (15%). We zien ook twee gematigde middengroepen die rekening willen houden met alle perspectieven: de ene wil graag meer keuzevrijheid, maar onder voorwaarden vanuit het idee rekening te houden met elkaar (41%). De andere groep heeft liever rust, maar wil onder voorwaarden ook meer mogelijkheden toestaan (22%);
 - Twee van de vier groepen, tezamen een meerderheid van 63%, willen daarmee meer mogelijkheden op zondag. Deze inwoners vinden dat er (onder voorwaarden) ruimte moet zijn om zelf keuzes te maken. De meeste inwoners in de Hoeksche Waard zien dus graag verandering in de huidige situatie. Zij zien graag meer mogelijkheden voor inwoners, winkeliers en organisatoren van evenementen;
 - Een meerderheid (eveneens 63%) wil rekening met elkaar houden. Deze twee groepen willen graag dat inwoners elkaar respecteren en pleiten voor voorwaarden. Dat uit zich onder andere in vele voorstellen van inwoners om voorwaarden te stellen aan meer activiteiten. Deze voorstellen zijn met name gericht op het beperken dan wel voorkomen van overlast. Bijvoorbeeld evenementen en winkelopenstelling op zondag na 12:00, niet in de buurt van kerken, geen lawaai, etc. De wens tot rekening houden met elkaar suggereert ook dat deze twee groepen, een meerderheid dus, geen voorkeur heeft voor de uiterste posities ('maximale keuzevrijheid' en 'maximale ruimte voor zondagsrust');
 - Tegelijkertijd blijft het voor een substantiële groep mensen (15% tot 30%) van groot belang dat er voldoende ruimte is en blijft voor inwoners om hun geloof in rust op zondag te belijden;
 - De optie 'rekening met elkaar houden' is gedeeld door alle vier groepen. Het belang dat veel inwoners hieraan hechten wijst erop dat zij vinden dat de uiteindelijke keuze niet zomaar een meerderheidsbeslissing kan zijn. Veel inwoners zijn op zoek naar een middenweg waarin water bij de wijn wordt gedaan door zowel de partijen die staan voor volledige keuzevrijheid als de partijen die willen dat op zondag de winkels nooit open kunnen;
 - Alle bovenstaande resultaten zijn representatief voor de gemeente Hoeksche Waard op de kenmerken geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en woonplaats.

De resultaten van de inwonersraadpleging treft u als bijlage aan.

Advies Inwonersforum

De uitkomsten van de inwonersraadpleging zijn aangeboden aan het Inwonersforum: een groep van circa 20 inwoners van de Hoeksche Waard die willekeurig geloot zijn. Het Inwonersforum heeft de resultaten gebruikt bij het schrijven van hun advies aan de gemeenteraad.

Het Inwonersforum ziet dat de meerderheid van de inwoners van Hoeksche Waard onder voorwaarden meer activiteiten wil. Die voorwaarden zorgen ervoor dat er rekening wordt gehouden met inwoners die het liefst rust willen op zondag.

Het Inwonersforum adviseert het volgende:

- *Winkeltijden*
Een keuze te maken voor één van onderstaande scenario's. Het onderzoek laat zien dat een meerderheid van de deelnemers wil dat winkeliers meer keuzevrijheid krijgen om open te gaan op zondag en heeft de volgende twee scenario's uitgewerkt:

Scenario 1: Voor iedereen dezelfde regels

In de hele gemeente de winkels op zondag open van 12:00 tot 17:00 uur, rekening houdend met godsdienstige feestdagen (zoals eerste kerstdag, eerste paasdag etc) en elkaar en onderzoeken of er nog extra randvoorwaarden kunnen worden gesteld (zoals beperken van geluid).

Scenario 2: Verschillende regels voor kernen

Alleen in de grote dorpskernen (Oud-Beijerland, Numansdorp, Strijen, Puttershoek, 's-Gravendeel en Zuid-Beijerland) en op bedrijventerreinen de winkels op zondag open van 12:00 tot 17:00 uur, rekening houdend met godsdienstige feestdagen (zoals eerste kerstdag, eerste paasdag etc) en elkaar onderzoeken of er nog extra randvoorwaarden kunnen worden gesteld (zoals beperken van geluid). In de kleine kernen blijven de winkels gesloten.

- *Evenementen*

Regels op te nemen dat evenementen die op zondag georganiseerd worden goed passen bij het rustige en landelijke karakter van het eiland, maar wel iets te doen geven op zondag voor inwoners die dat graag willen. Het zou echter niet goed zijn als de evenementen die nu vaak op zaterdagen worden georganiseerd, allemaal naar de zondag worden verplaatst. Het Inwonersforum vraagt de gemeente om duidelijke richtlijnen op te stellen voor evenementen op zondag en geeft het advies mee om op zondag:

- Extra rekening te houden met geluidsoverlast, bijvoorbeeld door strengere geluidsnormen te stellen.
- Rekening te houden met de hoeveelheid evenementen tegelijkertijd, omdat het mogelijk moet zijn om ook de rust op te zoeken in de Hoeksche Waard.
- Rekening te houden met de kerkgang, zoals de locatie van nabije kerken en de geluidsverstoring door (de opbouw van) een evenement wanneer een evenement voor 13:00 begint.
- Rekening te houden met het type evenement, dat moet passen bij het karakter van Hoeksche Waard.

Het Inwonersforum raadt aan om meer kennis en informatie in te winnen bij culturele partners van de gemeente Hoeksche Waard en hen te betrekken bij het op te stellen evenementenbeleid.

- *Instellen werkgroep*

Een werkgroep 'Rust en Activiteiten op Zondag' in te stellen, bestaande uit inwoners, ondernemers, kerkelijke en andere maatschappelijke organisaties, die de voortgang van de mogelijke veranderingen bijhoudt en de uitkomsten van evaluaties rapporteert aan de gemeenteraad.

Het advies van het Inwonersforum treft u als bijlage aan.

Uitkomsten per dorp

Op pagina 14 van de "Resultaten van een inwonersraadpleging over rust en activiteiten op zondag in de gemeente Hoeksche Waard" wordt onder andere bij "Inzicht: leeftijd en religie verklaren deels de verschillen" aangegeven dat de meeste woonkernen vergelijkbare keuzes maken als de gemeente in totaal. In Goudswaard, Klaaswaal en Nieuw-Beijerland is de waarde 'ruimte om het geloof te belijden' wat sterker aanwezig dan in de andere woonkernen. Naar aanleiding van dit resultaat zijn er verhelderende vragen aan het onderzoeksbureau gesteld. De vragen en antwoorden treft u als bijlage aan.

Levendige dorpen

De inwonersraadpleging onderzocht welke waarde inwoners van de Hoeksche Waard hechten aan de verschillende ideeën over rust en activiteiten op zondag. De inwonersraadpleging bestond uit drie inhoudelijke delen:

1. Stellingen over levendige dorpen (Wat maakt een dorp levendig voor u?);
2. Keuzetaak: Hoe vindt u dat de zondag in de Hoeksche Waard er in de toekomst uit moet zien?
3. Stellingen over onder andere zondagsrust, winkels en evenementen.

Het rapport beschrijft niet de resultaten van het eerste deel van de raadpleging, de stellingen over levendige dorpen, aangezien dit formeel geen onderdeel was van de vraag. De resultaten zijn met de gemeente gedeeld en treft u als bijlage aan.

Reactie van de raad, ondernemers, kerkelijke en maatschappelijke organisaties wordt gevraagd

Het college heeft kennis genomen van de resultaten van de inwonersraadpleging en het advies van het inwonersforum.

Op 5 oktober 2023 zijn de resultaten van de inwonersraadpleging en het advies van het inwonersforum aan de regiegroep en klankbordgroep gepresenteerd. De presentatie treft u als bijlage aan.

In de Startnotitie Nota Rust en Activiteiten op Zondag is aangegeven dat uw raad en belanghebbenden de mogelijkheid wordt geboden om te reageren op. Hierbij wordt uw raad uitgenodigd om op de resultaten en het advies te reageren.

Daarnaast zullen ondernemers, kerkelijke en maatschappelijke organisaties worden uitgenodigd om te reageren. Een deel van hen is verenigd in de klankbordgroep, maar ook andere belanghebbenden mogen reageren.

De reacties worden betrokken bij een nog op te stellen voorstel aan de gemeenteraad.

Planning

In de Startnotitie nota Rust en Activiteiten op Zondag hebben wij aangegeven dat de raad dit jaar een besluit zal nemen over deze nota. Het proces verloopt tot nu toe keurig volgens planning. Het college hecht eraan om het proces zorgvuldig te vervolgen en daarom worden er nu reacties opgehaald. Dit betekent wel dat de eerder opgenomen planning waarschijnlijk niet zal worden gehaald.

Vervolgprocedure

De gemeenteraad, ondernemers, kerkelijke en maatschappelijke organisaties worden in de gelegenheid gesteld te reageren op de resultaten van de inwonersraadpleging en het advies van het inwonersforum. Deze reacties worden mede in overweging genomen bij een nog op te stellen voorstel aan de gemeenteraad.

Bijlagen

- Resultaten van de inwonersraadpleging;
- Advies Inwonersforum "Rust en Activiteiten op Zondag";
- Resultaten levendige dorpen;
- Verhelderende vragen aan het onderzoeksbureau en de antwoorden daarop over uitkomsten per dorp;
- Presentatie "Resultaten van een inwonersraadpleging over rust en activiteiten op zondag".